

Když to sjely děti, tak já taky

řeka: **VLTAVA**

max. obtížnost: **WW I**

země: **Česká republika**

rok: **1989**

Turistický sjezd

Psal se rok 1989 a já se rozhodl, že si zajedu na Vltavu. V práci se rýsovalo nějaké volno, a protože jsem neměl v dohlednu lepší program, došlo na Vltavu. Je to řeka, která má své kouzlo. Mám ji opravdu rád. Zažil jsem na ní spoustu pěkných chvil a vážou se k ní moje vodácké začátky. Právem patří mezi kultovní záležitosti, a tak k ní i přistupuji. Nenechávám si ji zošklivit ani její přelidněností, ani nájezdy různých opileckých part.

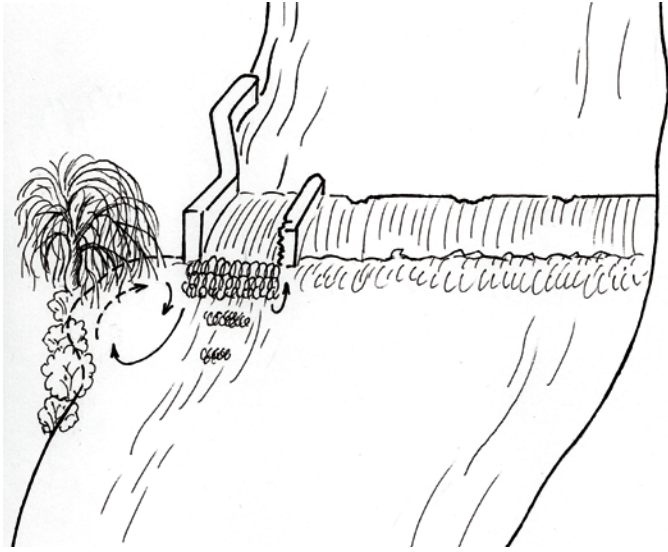
Přesto se o pohodě na řece, stejně jako v přilehlých kempech, už dávno mluvit nedá. Bráním se tomu tím, že vždycky vyjedu brzo ráno. Řeka je liduprázdná a jen výjimečně potkáte na vodě loď. Když se postupně hladina řeky zaplní halekající čeládkou, najdu si někde příjemné místo a tam celý den lenoším. K večeru se řeka znovu pomalu vyprázdňuje a to je moje chvíle. Sednu zpátky do lodě a v klidu hledám místo na přespání. Nestavím stan. Spím jen tak ve spacáku, případně ho doplním žďárákem. Samozřejmě vím, že by se to nemělo. Bohužel je to jediný způsob zaručující klidné a ničím nerušené přespání.

Ranní chlad a dotěrná rosa mě vyženou na řeku brzo ráno. Přes den znova pozorují dění na řece. Uvařím si na liháci nebo zajdu na jídlo do hospůdky, kterých je podél řeky jako much. Nejradši mám úsek Vyšší Brod – České Budějovice. Tohle poflakování na řece je prostě dokonalá pohoda, alespoň pro mne.

Stejným způsobem sjíždím Vltavu i tentokrát. Jsem rozhodnutý vychutnat si pěkné chvíle, a tak zvolna splouvám k Českým Budějovicím. Během dne chytám lelky přesně tak, jak jsem vám vyprávěl na začátku. Ze břehu mám dost času pozorovat, co se na řece děje. Víte, nějaký ten pátek už na vodu jezdím a stále se nestačím divit, jak jsou někteří lidé lehkomyšlní a sebejistí. Většina vodáků vůbec nedbá na dodržování jakýchkoliv bezpečnostních zásad. Většinou je za jejich lehkomyšlnost hned potrestá Čochtan sám. Sáhne si pro ně a vymáchá je. Někdy k tomu přibude nějaký ten škrábanec, naražená kostrč, nalokání se a třeba i rozlámaná loď. Většinou se tomu jen zasměju a řeknu si, že i tohle je způsob, jak se poučit. Bohužel, ne vždycky chyba končí tímhle způsobem.

Další den ráno začíná sluníčko připalovat docela brzo a řeka ožívá. Zastavuji se na jezu nad Zlatou Korunou. Vykoupal jsem se a potom jsem si vylezl na pravou kozu jezu. Loď jsem nechal vytaženou na břehu tak, abych na ni viděl, ale hlavně aby nikomu nepřekážela. Po řece připlouvají lodě a chováním posádek se opravdu ze srdce bavím. Kdo znáte tenhle starý jez, víte, o čem mluvím. Po jeho nedávné rekonstrukci tu pro sjíždění postavili cosi, čemu já říkám šlajšno-retardérka.

Jez se sjíždí šlajsnou na pravé straně. Kozy jsou v pořádku a téměř neporušené, zato spádová deska, po které jde voda dolů, je funkční pouze v horní části. V půli šlajсны z ničeho nic končí. Dole pod ní je proto řádně podemleté dno. Snad bych ani nechtěl vidět, jak jez vypadá pod hladinou. Na spodní hraně rozbité šlajсны musí být pořádné výmoly lemované shnilým dřevem a podemletými kameny. Na břehu pod krajní kozou roste letitá vrba, od které se dál



táhne neprostupné houští náletových keřů. Do pravého vracáku se téměř nedá zajet, protože je zataraseny větvemi sahajícími až k hladině a plný kořenů staré vrby. Vlevo se tvoří mini vracáček. Taková úzká tíšinka za levou kozou, která není víc jak metr široká. Za ní navazuje vývar tvořící se pod jezem. Jeho velikost je daná momentálním stavem vody. Zrovna dneska pouští do pravého vracáku, pokud najedete rovně. I když je válec dost velký, tak není nijak extrémně nebezpečný. Je to vlastně takový válec, který patří mezi příjemná zpestření plavby a nad kterým se pak v hospodě medituje. Kdo, jak, kudy a kdo lépe. Zkušenost je nesdělitelná a za normálních okolností bych sjetí jezu nikomu nerozmlouval. Přesto ale nastaly okolnosti, kdy jsem se o to pokusil.

Dopoledne přijíždí k jezu dvě loďky, které ovládají dva mladé páry. Jeden z nich má na lodi dva caparty. Chvilí postávají na břehu a diskutují, kudy jez pojedou. Mezi tím přijíždí skupina dětí na kánoích. Vedoucí jim nekompromisně nařizuje, aby si na sjetí jezu oblékli vesty. Pak po dvojicích najíždějí do propusti. Vodácká drobotina výská a raduje se z adrenalinové zábavy. Z dvanácti lodí projíždí bez úhony tři - loď vedoucích a další dvě kánoe, kde jedou pouze zadáci. Ostatní plavou hned ve šlajsně nebo těsně za válcem, protože je zalila voda. Z válce vyjíždějí s kánoemi naplněnými vodou a už nemohou dělat nic jiného, než vyskočit. Jinak by se kánoe zlomila. Pod jezem je celkem čilý proud. Žene lodě i plaváčky dobrých sto metrů podél pravého břehu. Teprve potom je možné se z řeky dostat. Tenhle jejich popisovaný sjezd mě moc bavil. Byla to akce plná legrace a nestrojené zábavy, která zkrátka k tomuhle sportu právem patří. Trvalo to celé asi dvacet minut a jedinou újmou, kterou jsem zaregistroval, bylo zlomené pádlo. Když jsou všichni pod jezem, společně pokračují dál dolů po proudu.

Řeka skoro osiřela. Na jezu zůstávají jenom zmíněné páry s dětmi. Celou akci pozorují společně se mnou a teď se bouřlivě dohadují, jestli jez pojedou. Bezdětný pár to vzdává a chystá se přenášet. Zadák druhé lodi je o poznání odváznější a chce jet za každou cenu. Až ke mně slyším jeho neprolomitelnou argumentaci vůči partnerce.

„Když to sjely ty děti, tak to přece sjedu taky. Viděla jsi, že ti haranti nic neuměli. Já jezdím na vodu léta, tak co blbneš?“

Potom huláká na svého kamaráda, který galantně pomáhá své polovičce s vynášením lodní výbavy.

„Snad to taky nevzdáš? Holky ať si to klidně sejdou, ale my přece nebudeme horší než ta děcka?! Konečně může bejt nějaká zábava.“

Ach bože, jak jsme my chlapi ješitní! Samozřejmě, že chlapík nedokáže odolat popichování a souká se zpátky do lodi. Najíždí do proudu, párkrát zabírá, aby loď najela hezky doprostřed šlajсны a elegantně proskakuje i s lodí mezi válcem a levým rozhraním proudnice.

„Tak se podívej,“ teatrálně rozhazuje rukama strůjce celé téhle akce, „říkám ti, že to je pohodička. A počkej, jak se to bude líbit našim klukům.“

Ze své pozorovatelný na pravé koze zkouším odhadnout věk jejich dětiček. Mladšímu jsou sotva čtyři roky. Nechci se do toho míchat, ale když vidím, jak náš hrdina cpe do lodi skoro násilím svoje vzpouzející se potomky bez vest, nedá mi to. Zvedám se a nahlas na chlápka volám.

„Ahoj, nemyslím si, že to je s těma vašima klukama zrovna dobrej nápad.“

Odpovédí mi je mužův nezúčastněný pohled.

Nechci vypadat jako floutek, který nemá nic jiného na práci než poučovat, a proto rychle dodávám: „Ti kluci jsou na to ještě malí. A nemaj ani vesty.“

„Si už asi vychoval celej oddíl, ne?“ slyším odměřenou reakci z lodi.

Nejsem typ, který startuje na první našlápnutí. Jeho reakce mě navíc vlastně vůbec nepřekvapila. Už od jejich příjezdu bylo vidět, kdo má rozhodující slovo, a tak už se nezdržuji zbytečným dohadováním s nadsamcem.

„Mladá paní, nepouštějte s ním ty děti.“

Vzhledem k předchozí mužově reakci jí raději netykám, ale o to víc se snažím o odměřenost tónu.

„Bez vest je to fakticky hazard.“

„Ten pán má pravdu, paní,“ zapojuje se do hovoru postarší žena, která doposud jen nezúčastněně ležela na břehu na roztažené kostkované dece a opalovala se.

„Loni se tu jeden takovej moc mladej pán utopil. A hodně lidu se tu taky často potluče do krve.“

Zatímco se snažíme mamince rozmluvit konání partnera, ten obratně využívá její chvilkové nepozornosti, odstrkuje loď od břehu a naskakuje do ní. Kluci se křečovitě drží boků kánoe, kterou jejich otec při naskočení divoce rozhoupal.

„Držte se,“ vyštěkne na děcka a snaží se srovnat rozhoupanou loď trdlující v proudu, který ji začíná natahovat do šlajсны. Hned mi je jasné, že se mu nemůže povést navést loď rovně. Kánoe se přehoupává přes hranulavice, špičkou naráží šikmo do levé kozy a i s posádkou se přímo ve vývaru pod šlajsnou otáčí dnem vzhůru.



Běžím pod jez, co mi síly stačí. Vidím, jak se muž snaží držet lodi, kterou unáší proud dolů po řece. Kluky není nikde

vidět. Nemůžu se dostat kvůli hustému křoví k vodě, a tak běžím zpátky na kozu. Ze shora na nepatrnou chvíli zahlédnu jednoho z chlapců ve vracáku pod jezem. Vynořuje se a zanořuje podle scénáře, který předepisují silné spodní proudy. Naštěstí se vracák stáčí kolem spodní hrany kozy a chlapce žene směrem ke mně. Spouštím se co nejvíce dolů. Metr ode mne klučina s vyděšenýma očima znovu mizí pod hladinou. Na tenhle výraz už nikdy v životě nezapomenu. Pouštím se kozy a naslepo skáču do míst, kde jsem ho zahlédl. Čekám náraz do lidského tělíčka, ale cítím jenom studený chlad proudu. Najednou mi o rameno zavádí dětská ruka. Vší silou ji chytám a přitahuji k sobě. Ve stejný okamžik mne nasává i s chlapcem válec a praští s námi o dno. Nedbám bolesti a vší silou se odrážím nohama od tvrdého kamenitého podkladu. Proud nás milosrdně vyplivuje daleko od šlajсны. Kluk se mě drží jako klíště a znemožňuje mi plavání. Naštěstí nás proud nese do míst,

kde už dosáhnu nohama. Rychle se s ním snažím dostat na břeh. Okamžitě se ho ujímá žena z druhého páru.

„Kde je ten druhý?“ křičí chlapcova matka ze shora. „Nevidíte ho tam někde?“

Nemám čas jí odpovídat. Kolem jezu už začínají pobíhat další náhodní diváci a pomáhají hledat. Tady jsem zbytečný. Běžím dál dolů po proudu.



Každou chvíli se zastavuji a snažím se zahlédnout dětské tělíčko. Po dvaceti minutách to vzdávám. Snad měli u jezu větší štěstí a chlapečka se jim povedlo najít někde nahoře.

Vracím se ve stejnou dobu, kdy na místo přijíždí ambulance a policejní vůz. Lékař dává uklidňující injekce oběma rodičům, ale i druhé ženě. Nadsamec se mezitím změnil v bezvládnou trosku nereagující na okolní svět. Už mi je jasné, že ten druhý hošík je stále nezvěstný. Sanitka odváží šťastnějšího z chlapců na pozorování. Policie žádá vysílačkou o hasičskou posilu a začíná vyslýchat svědky. Výslech se nevyhýbá ani mně. Těžko se mi soustředí. Neustále sleduji řeku a čekám, jestli někde ve vodě neuvidím toho kluka.

Od kempu Zlatá koruna k nám přibíhá nějaký muž. Oslovuje opatrně mladého muže, který mi klade otázky.

„Nezlobte se, já neznám ty vaše hodnosti, takže... no...“

„To vůbec neřešte, pane,“ uklidňuje ho policista. Ani on není ze seběhnuté události ve své kůži.

„Co se stalo?“

„No, tam dole u tábora, jak si lidi ze stanů stavěj takový ty hrázky, aby si vychladili třeba pivo nebo konzervy ...,“ na sucho polkne, „... tam plave mrtvý děcko.“ Setkali jsme se všichni tři pohledem. Nikomu se nechce v hovoru dál pokračovat.

„No jo,“ povzdechne si policajt, „tak já to jdu říct tý ženský. Budu ji muset naložit a odvézt ji tam kvůli potvrzení, že je to její dítě.“

Podívá se na mě a mumlá: „Nechcete jít se mnou?“

Je mi ho líto, a tak souhlasně kývnu. Za pár minut toho lituji. Vidět rodiče, kteří se dívají na své mrtvé dítě, jehož smrti byli nápomocni, je opravdu silná káva.

Už se mi nechce pokračovat dál po řece, která před mýma očima zabila dítě. Nebyla to její vina, ale přeci jen, mohla být sakra víc shovívavá.

Shrnutí hlavních příčin nehody:

- Přecenění sil, neznalost a nedodržení základních bezpečnostních zásad vedlo ke ztrátě lidského života. A přitom stačilo jen jez přenést.
- Nikdy nelze podceňovat ochranné prostředky a hlavně ne u dětí.